

A VII-ik kötet tartalma.

Költemények.

	Lap.
Külföld magyarjainak J ó z a n Miklós	1.
Krisztus és a veréb (Krisztus-monda) Végh Mátyás	5.
Az én hitem. Tarcsafalvi Albert	27.
Unitárius ember oltára Gyöngyösi István	35.
Reggeli ima. József János	40.
Gethsemané kertje. Murányi Sándor	49.
Krisztus és a felhő. Végh Mátyás	53.
Kolozsvári virágok	61.
Válasz a „Kolozsvári virágok“-ra.	93.
Jöjjetek a sirhoz. Lófi Ödön	61.
Tanuló fiainak. Rédiger Géza	81.
Krisztus és a kovács mester. (Krisztus-monda.) Végh Mátyás	97.
Viharban. Tarcsafalvi Albert	114.
Az unitárius főiskolai ifjuság lapjából költemények	125.
Háladalra. Rédiger Géza	133.
Jótekonyság. Gyöngyösi István	137.
Berde emlékére. Veres Arpád	153.
Az öreg és fia. Tarcsafalvi Albert	167.
Legyen meg a te akaratod (Krisztus-monda.) Végh Mátyás	172.
Emlékkönyvbe. Rédiger Géza	175.
A mi kis hajónk Murányi Sándor	181.

Vallásos és erkölcsi tárgyú közlemények.

Mi lesz gyermekeink vallása. Boros György	3.
Az engedelmességre szoktatás 3 szabálya. Dr. Brassai S.	5.
Minden napra egy gondolat. Dr. Brassai Sámuel <i>szék. unitárius közt. hit. p. m.</i>	8. +
Hiveink vallás-erkölcsi élete s lelkéseink teendője (felolvasás) Ajtai Jánostól (2. sz. melléklete.)	
Unitárius nők missziója. Csifó Salamon	40.
Jézus Krisztus. Boros György	51.
Halotti ima Barabás Lajos	70.
Kossuth Lajos gyászünnepélye. Mózes András	73.
„Egy az isten“ Boros György	76. 82.
A biblia szerepe Kossuth temetősekor	56. 122.
Pár szó az unitárius vasárnapi iskolákról. Fangh Erzsébet	87.
Unitárius nők missziója. Tagart Luiza	91.
A lélek létezése. Dr. Brassai Sámuel	99.
Az unitárius lelkész helyzete. Boros György	114.
Tolsztoj vallomásai. Gál Kelemen	118.
Remény s emlékezet. Boros György	169.
Légy hú. Gvidó Béla	170.
Mit hisznek az unitáriusok?	171.
Az angol nők stb. Fangh Erzsébeth	194

Életrajzok és rokontárgyuk.

	Lap
Unitárius egyháztörténelmi naptár. Boros György.	9, 29, 44, 59, 90, 118, 123, 143, 160, 178.
Berde Mózsá. (Arczképpel)	4.
Berde Mózsá beszéde az országgyűlésen 1868-ban	18.
Emlékezés Berde Mózsára Id. Dániel Gábor	22.
Emlékezés Berde ifjabb korára. Kővári László	23.
Az ifjuság Berde Mózsáért. Barabás József, Nagy Béla	25. 26.
Kossuth Lajos. (Arczképpel) Boros György	65.
Özv. Kriza Jánosné (külön arczképpel)	117.
Sharpe Matilda. (Arczképpel.) Fangh Erzsébet	150.
Két angol nő. Boros György	153.
Jellemvonás a Berde Mózsá életéből Tóth Károly	155.
Gyöngyösi István esperes halála. a—b	159.
Kisgyörgy József. (Arczképpel.) Útó Lajos	165.
Murányi Farkas Sándor. Boros György	199.

Vegyes tartalmuak.

Channing ház Londonban (képpel.) Fangh Erzsébet	34.
A párbajról. Bartha Miklós	35.
Svéd unitárius lap.	43
A kis tudakozó.	48.
A nő működése otthon, a társadalomban és a közpályán. Dr. Lengyel Dánielné	54.
Az egyházi K. Tanács részvéte	67.
Az unitárius vallásközönség részvétírata	69.
Kossuth Ferencz válasza.	70.
A h.-m.-vásárhelyi unitárius l. egyház 1893-ik éve. Lőrinczi Dénes	92.
A kepe megváltás Berki József	104 121.
Irodalom	161.
Ezerév mese költése.	175

Egyházi és iskolai mozgalmak.	11, 30, 44, 61, 80, 94, 109, 126, 144, 162, 178.
Angol unitárius nemzeti konferenzia. Józán Miklós	90.
Fejtörő. Z óra	156.
Az unitárius egyházkörök évi közgyűlései	126, 127.
Egy angol unitárius nő indítványa magyar leányok érdekében. Sharpe Emilia	151.

Egyleti élet és munkásság.

Nyilt szó. Dr. Brassai Sámuel és Boros György	1.
Egyleti élet és munkásság.	13, 31, 46, 63, 96, 111, 130, 147, 163, 179.
A hetedik fiók-egylet. Kis Aladár	60.
A Dávid Ferencz-Egylet felolvasásai	44.
Értesítés az egyleti tagokról. (Különfogás a 7. számhoz.)	
Kérelem. Gálfi Lőrincz	112.
A torda-aranyoskőri fiók-egyletől. Biró Lajos	125.
Tíz évi munkásság. Boros György	134.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY.

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

SZERKESZTIK: Dr. BRASSAI SÁMUEL és BOROS GYÖRGY.

Előfizetési ára egész évre 2 korona 40 fillér (1 fjt 20 kr.) Egyes szám ára: 24 fillér (12 kr.) A Dávid Ferencz Egylet rendes tagjai, 5 évi kötelezettséggel, egy évre csak 2 koronát fizetnek. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyl. pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra (viz-utca 5. sz.)

Nyilt szó.

„Unitárius kérdésnek“ neveztük azt, a mit most nyilt szó alakjában intézünk olvasóinkhoz.

Legyünk jó unitáriusok, pártfogoljuk irodalmát.

Kevesen vagyunk, legyünk összetartók s közös céljainkat mozdítsuk elé egy akarattal, nyiltan és őszintén, de soka se a mások kárára, hanem a közös édes haza, a józan vallásosság, a tiszta erkölcs érdekében. Ne szégyeljük a Krisztus evangéliumát, ne szégyeljük nevünket, valljuk meg nyiltan hitünket már csak azért is, hogy ha tévedünk, felvilágosíttassunk.

Fogjunk kezet mindnyájan. hogy érezzük összetartozandóságunkat!

Az „unitárius vallásnak jövője van“, azt mondotta a legnagyobb élő magyar. De ezt a jövőt biztosítani kell: kitartó küzdelemmel, összetartó egyetértéssel. Ezért mindenkinek dolgozni és áldozni kell ott, a hová őtet Isten helyezte.

Minden unitárius embernek készen kell lenni arra, hogy felvilágosítással tudjon szolgálni s enyésztesse el a sötétséget az emberek között. Ez mindnyájunk kötelessége.

Erre mi, mint szerkesztői az „Unitárius Közlönynek“, készséggel vállalkozunk s a mennyire lehet, segítünk hibeinknek azzal, hogy megvilágosítunk egy-egy unitárius kérdést. Mi abba járunk, hogy az Unitárius Közlöny legyen ébresztője a vallásos és erkölcsi érzésnek s tájékoztató az unitárius dolgokban.

Az 1894-ik évben minden hónapban egy *naptárt* fogunk adni, melyben az unitárius egyházban előfordult nevezetesebb események fel lesznek jegyezve. Gondoljuk, hogy ezzel minden olvasónknak szolgálatot teszünk.

Képeket is közlünk és pedig tiszteleti elnökünk Kriza Jánosné, a D. F. E. elhunyt érdemes alelnöke, a fejedelmi alapító Berde Mózsa s jelenleg működő két alelnökünk, közszeretben álló püspöknénk Ferencz Józsefné és ujonnan választott alelnök Hajós János úr arczképét és a londoni leányiskola igazgatónöje Sharpe kisasszony és nyug. esperes Gyöngyösi István s mások arczképét.

Kérésünk, hogy legyen minden olvasónk szószólója az „Unitárius Közlöny“-nek.

A mi kívánságunk valóban csekély, mert *egész évre csupán 1 frt 20 krt (2 korona 40 fillér) kell fizetni az Unitárius Közlönyért.*

Az egyeslet tagjai a lapot az 1 frt tagdíj fejében kapják.

Alapítóinknak 1 frtéért fogjuk küldeni az Unitárius Közlönyt.

Minden pénz Gálfi Lőrincz pénztárnok úrhoz küldendő Kolozsvárra, Vizutca 5. sz.

Dr. Brassai Sámuel,
Boros György.

Külföld magyarjai — Jókainak.

A hármás bércz s a négy folyam vidékén
Mely lelkesítő ünnepzaj riad?
Zászlók lobognak kunyhó s vár környékén:
Az ünnep tárgya, népem, hű fiad.
Ifjan — mint egy harczi »talpra« állott,
Imádva a szabadság szent nevét;
S a férfi — sasként fellegekbe szállott,
A zord viharra tárva kebelét.

Villámcsapással bátran szembe nézett,
Alig remegtek edzett tollai;
S mig dúlt alatt a gyászos végenyészet,
Nem szünt meg ő gyógyírt hordani.
Megjósoló és üdvözlé a honban
Egy szebb jövőndő fényes hajnalát,
Hol kegy s igazság szól a hatalomban
S a miljom érdek: egy nép, egy család!

Ez ifju szivnek hó még dobbanása,
Bár tél fedé a diszes homlokot. . . .
Oh, nemzetemnek babér-koronása!
Mit érdemelsz te, mily ajándokot!
Arany s ezüst, egy váltságdíj tömérdek, —
Nem az, miért szemed mosolygni fog:
A *gazdagok* — te mondád — mily *szegények!*
És a *szegények* milyen *gazdagok!*

Arany s ezüst! — tenéked! *aranyember,*
Ki szerte ontád lelked kincseit!
Kit Budapest karol ma szerelemmel,
S a tenger Alföld s Kárpát istenit.
— A hála-könnyek csillogó *gyémántja*
S egy üdv-hozsánna hasson szivedig
E szép szigetről, melynek ideálja
Tiéd: *szeretni mind a vérpadig!*

Távol hazánktól, melynek drága földén
Játszott velünk az első napsugár, —
Örvendezünk az *ötven év* betöltén:
Dicső neved ma ajkról ajkra jár.
Távol hazánktól! ah, nem, istenemre,
Lélek-, remény-, s a hitben oly közel; —
— A büszke Nyugat méltat figyelemre —
Minden magyar hát szivből üdvezel!

Józan Miklós.

Mi lesz gyermekeink vallása?

Mennyit töprengünk mi szülők a felett, hogy vajjon mi lesz gyermekeinkkel, majd ha megnőnek? A mig kicsikék, mi pedig fiatalok vagyunk, addig még csak könnyebben megy, mert bár sok a gond, de mégsem annyi, a mennyi lesz akkor, a mikor a költség is szaporodik. Az első nagyobb költség az iskoláztatás. Nálunk unitáriusoknál régi időktől kezdve meg volt az a jó szokás, hogy a gyermekeket, ha annyira nőttek, mindenki iskolába adta. Ma is megvan ez a szokás, iskola is van, sőt még több is, jobb is, mint régen, s mégis a ministeri országos kimátatás azt mondja, hogy most nálunk minden ezerből csak 88 tanul népiskolában, a többi, tehát minden ezerből 120 tanulatlan, tudatlan marad. Az állam az egyházzal kezét fogva zaklat, biztat s még büntet is, de bizon csak nincsen meg a kellő haszna.

No de, ha itt kimaradnak, majd később, ha 12. évöket betöltötték, megjelennek a papjok előtt, hogy legalább a hittanból és a vallásból oktatást nyerjenek.

De vajjon megjelennek-e itt?

Arról van értesülésünk a püspöki évi jelentésekből, hogy minden évben konfirmáltatik legalább 850 ifju. Hisszük, hogy ebben a számban benne van mindenki, a ki koránál fogva benne kell, hogy legyen, de nincsen róla biztos adatunk. Ne kételkedjünk, nyugodjunk meg azon, hogy ez egyszer, legalább a pap előtt, részesülnek abban az iskolában, a mely felemeli őket a föld porából, egy kissé megnyitja szemüket, hogy lássák azt a mennyei jó Atyát, a kit eddig is ismertek ugyan nevérol, emlegették is gyakran, de nem látták oly tisztán, a hogy a gyermek látja atyját anyját, nem élvezték áldásait ugy, a hogy gyermek élvezni szokta az édes anyai csókot.

Pedig az, a kit az Isten színe elébe vezetnek, az, a ki ismeri a jó Istent, mindezeket látja és érezi, még pedig talán annál jobban, a minél ifjabban jó erre az ismeretre.

Ki ne emlékeznék még most is, milyen ünnepélyes, milyen megható, milyen lélekemelő volt az az óra, a melyben nyilvános vallomást tett hitéről szülői, ismerői és a gyülekezet előtt, mennyire áthatotta egész valóját bizonyos megmagyarázhatlan érzés, a mikor először érintette ajakához a Jézus halálára emlékeztető jeleket!

A gyermekek s az ifjak most is tudnak érezni, csak legyen, a ki hasson rájuk. Ők most is éppen ugy bevésik elméjükbe a lelkesznek hozzájuk intézett szavait, s éppen ugy nem feledik el, a hogy nem feledtük el mi, csak legyen rá módjuk és alkalmuk, s ez pedig tőlünk szülöktől függ.

Nekünk szülöknek és tanítóknak kell gondoskodnunk arról, hogy gyermekeink ne csak kívül legyenek szépen felöltöztetve, hanem belől is.

Szeretném, ha magammal együtt minden olvasómat meg tudnám győzni arról, hogy az emberek éppen ugy meglátják, éppen ugy megszólják gyermekeinket s velök együtt megszólhatnak minket is, ha belsőleg, lelkileg nincsenek oly tisztán és szépen felöltözve, a hogy kellene. Már pedig, ha van egy kis hiúság, egy kis büszkeség bennünk egyik tekintetben, lenni kell a másokban

is. A szülői szív érzésére, a mindent megfontoló józan észre ebben a kérdésben, talán nem is kell hivatkoznom.

Ezek után arra kérem olvasóimat, ha még nem látták volna, nézzék meg a „Fiatalság Barátja“ 1893. évi számait. Azokban mi a mostani ifjuságnak az ő nyelvén igyekeztünk elmondani gondolatainkat. Talán némileg segítségére voltunk a lelkészeknek és szülőknek? Talán egy kedves emlékhez juttattuk az ifjakat? Akármelyik történt meg, csak legyen lelki épülésükre, mi meg leszünk elégedve.

Mert célunk és törekvésünk az, hogy azt az ifjúságot, a mely a jövő száz új irányát meg fogja teremteni, lássuk el olyan kincsekkel, a melyeket a rozsdá és a moly meg nem emészt. Mert hitünk az, hogy a jövő nemzedékek új és nagy dolgokat fognak látni, melyeknek áramlata vagy elsülyeszti, vagy oly magaslatra emeli, a honnan meglátják és meg is hódítják az ígért földet.

A jövő gyermekeinké. Gyermekeink sorsa a mi kezünkben van. Gondolkozzunk és dolgozzunk érettük! **Boros György.**

Az engedelmességre szoktatás 3 szabálya.

1. Olyan keveset parancsolj, a milyen keveset csak lehet.
2. Olyat parancsolj, a mit meg lehet erővel is tétetni.
3. A parancsnak okvetlen teljesedésbe kell menni, hogy soha egyis teljesítetlen ne maradjon.

Engedékenységnak helye nincs.

A mit fél esztendeig építettél, azt egyszeri engedékenységed elrontja.

Brassai Sámuel.

Krisztus és a veréb.

Krisztus-monda.

Verébmadar, verébmadar,
Azt mondják, hogy te szebb valál,
Még mielőtt hajdanába'
Nem fogott meg Krisztus átka.
Hátad fődte biborbársony,
Repülhettél könnyü szárnyon,
Nyakad, fejed kékbe vonva
Fénylett, mintha aczél volna.
Hát még hangod, az volt szép ám!
Nem dalolt ugy a csalogány;
— Hej de nagy volt a te vétked,
S elvesztetted ékességed!

Alig, hogy a nap sugára
Rátévedt a Golgotára,
Talpon volt már a sok pribék,
Hogy Urunkat oda vigyék.
Ifju vállán kereszt sulya
Ugy indult el a nagy utra.
Alig emel egyet terhén,
Most elesik, majd tovább mén ;
S hogyha pihenőre ült le,
Kegyetlen nép tovább úzte.
Kikaczagta, nem sajnálta,
Romlott volt a szive, mája.

De nem úgy a madársereg :
Egy sem kaczag, mind kesereg.
Bokor alatt a pacsirta .
Fájó dalát sirta-rítta,
Bús panaszát bűgő gerle
Száraz ágon énekelte ;
Gyászt öltött a varjúmadár
S váltig mondta : beh kár, beh kár !
Kis pintyőke, tarka kakuk,
Mind búsulnak, ki ahogy tud.
Mind búsulnak gyászdalt sirva
Rágondolva a nagy kínra,
Melylyel gonosz ellen hadja
Jó Urunkat halni hajtja.

Ám a veréb ki nem állja,
Jobbra-balra kiabálja :
«Ki sir, ki sir, ki könnyez itt ?
Hiszen aval mit sem veszít,
Hogyha Krisztust megfeszítik!»
S fénylő tolla fényességén
Büszkén, bátran végig nézván,
Magas légbe fel-fel szárnyal
S betölti nagy hahotával.

Szegény Krisztus hallja, hallja —
Végre is csak megsokalja,
S odaszól a rossz madárnak :
«Várj csak veréb, várj csak, várj csak !
Mire onnan lekerülsz te
Nem lész többé olyan büszke »

S alig, hogy kimondá a szót
Büszke veréb átváltozott:
Szennyes, barna ruha rajta,
Csiripolás csak a hangja.

Végh Mátyás.

Minden napra egy gondolat.

— Brassai Sámuel volt szt-mihályfalvi unitárius pap leveleiből —

Vasárnap.

Az életet, ha lehet, mennyországga kell tenni — ebben áll a valóságos filozofusi élet. Szivjunk a mennyit csak lehet a szép s jó könyvekből és fordítsuk a magunk s embertársaink boldogítására — nem kell felvenni azok háládatlanságát. Igyekezzünk a beteg lelkek gyógyításán, s könyörögjünk Istennek azok gyógyulásáért. (Térítsük meg a tévelygőket, nem mondom bolondokat — mert oh mily sajnálatraméltók az ilyen teremtések.)

Hétfő.

Imádkozzunk inkább az olyan emberekért, kiknek lelkek beteg — a mások rágalmazása ne tántoritson el a felséges czéltől. A kedvetlenséget édesítse meg a holtakkal való hiv társalkodás szorosán egyesített barátság.

Kedd.

Szép dolog, midőn valaki szerencsésen használhatja a szerencse kegyeit, a nélkül, hogy felkeresésére semmi erőszakot nem tenne. Némely után a szerencse leszködik. Vajjon mikor érzük meg, hogy megtudhassuk egy külön világ lelkének e világba való befolyását, mert csak lenni kell valaminek, a mi ezt vagy amazt előmozditsa, vagy akadályozza. Egy gyermek születik, minden ugy szolgál neki, hogy maga dicsekedhetik a szerencse tékozló adományával s élete teldegelvén, egy olyan köre talál, mely minden szerencse fényességeit egyben rontja — a poláló szerencse trutzára.

Szerda.

Vajjon a világ vénül-e vagy ifjadik, én arról nem aggódok, mert a világ olyan, milyenné az ember teszi. Hogy az Isten országa eljőjjön, az emberen áll. Hogy az ember az embernek Istene és Krisztusa legyen, erre utat az okosság mutat. Az okosság pedig ellensége a bolondságnak.

Csütörtök.

Nekem a Moralra nézve 5 regulám van:

1. Féljed az Istent, mint Montesquieu; cselekedj jót, igazságot, mint Lafajette; senkitől se tarts.
2. Élj becsületesen, igyál rendesen, egészséges lészesz.
3. Fiam Timothé, tartsd tisztán magadat.
4. Ugy cselekedjél, hogy ha a cselekedeten valaki rajta kapna, magadat meg ne szégyenlenéd.
5. A gyanakodásra legkisebb alkalmatosságot se adj.

Pentek.

A test jólléte hordozza az elme egészben való létét.

Szombat.

Csak azért irék, hogy serkentsek s a gondolkodásra alkalmatosságot adjak.

Fel magasra!

(Felolvasatott a székely-kereszturi D. F. E. fiók-kör felolvasó gyűlésén.)

Fel magasra! azzal a lobogóval,
Főlebb, főlebb azzal a szent zászlóval!
Hadd lássa meg, hadd bámulja a világ,
Ily lobogót — dicsőséggel — ritkán lát.
Nyerjen ettől lelkesedést, ihletet
S tanulja meg: tisztelni e sereget!
Dávid Ferencz lobogóját magasra:
»Egy az Isten!« — ez van felírva arra!!

Ó bontá ki ezt a dicső lobogót,
Szive ezért lángra gyúlva lobogott.
S mint Golgotha tetején nagy mesterünk:
Életével váltá ő is meg nekünk.
Órizzük meg becsülettel örökre,
És úgy hagyjuk az utánunk jövőkre.
Dávid Ferencz lobogóját magasra:
»Egy az Isten « — ez van felírva arra!!

Drága kincsünk, szent örökünk ez nekünk,
Rajta kívül egy van még: *becsületünk*.
Ez tartott meg szenvedésben, csapásban,
Ebben volt csak erősségünk s nem másban.

S míg ez meglesz, nem félhetünk semmit sem,
Megtart minket, megáld minket az Isten.
Dávid Ferencz lobogóját magasra:
»Egy az Isten!« — ez van felírva arra!!

Fölebb, Fölebb! . . . a lobogót magasra,
Ezzel menjünk a krisztusi szent harcra!
Hirdetni: az igazságot és erényt,
Boldogítani: a tudatlant és szegényt,
Fényt deríteni: nemzetre és hazára,
Szent gloriát: a vallás szent házára!
Dávid Ferencz lobogóját magasra:
»Egy az Isten!« — ez van felírva arra!!

Demeter Dénes.

Unitárius egyház történelmi naptár.

Régóta érzem a hiányát egy unitárius naptárnak, de sokféle elfoglaltságom és a naptár-irodalomban észlelt túltermelés még eddigelé meghiusították terveimet. A nevezetesebb unitárius események naptárszerű összeállítását azonban mégis megtehetem az „Unitárius Közlöny“ segítségével s azt ezennel meg is kezdem, midőn ezt a naptárt közrebocsátom. Minthogy ez még hiányos, tisztelettel és barátsággal kérek minden olvasót, hogy a nem közölt és közlésre érdemes nevezetes eseményeket sziveskedjenek közölni velem, hogy a következő hónapokhoz besorozhassam, vagy a közölteket kipótolhassam.

Január.

1. napján. 1571-ben Maros (Székely) Vásárhelyt újból kimondatott a vallásszabadság, vagyis, hogy *az Isten igéje mindenütt szabadon prédikáltassék*, a confessioért senki meg ne bántassék se predikátor, se hallgatók.

2. — 1863. Észak-amerikában a rabszolgaság eltöröltetett, miben Channing Ellery Vilmos, Parker Tivadar unitárius papoknak nagy részök volt.

3. — 1693. Freeke Angliában 5000 frtra büntettetett, mivel a Háromságot megtagadta. Könyve: „A háromság rövid, de tiszta bírálata“ nyilvánosan megégettetett. — 1814. az E. Fő Tanács meghatározta, hogy az egyházi és iskolai törvények összeállításának és rendeztessenek.

4. — 1720 meghalt kolozsvári Dimény Pál kolozsvári főpap és isk. igazgató. — 1808 született ar.-rákosi Székely Elek, a tordai iskola gondnoka.

5. — 1702 Sárdi Mihály és neje a kolozsvári unitárius iskola ifjuságának 200 frtot hagyott. — 1814 Mihály János a székelykereszturi gymn. gondnoka lett.

6. — 1568. A tordai országgyűlésen kimondatik az evangelium szabad hirdetése. — 1571-ben kezdődött a maros-vásárhelyi nevezetes székely gyűlés. — 1845. Albert János a tordai papságban megerősítették az E. K. T. által — 1892. mh. Kovács Antal tanár és közig. jegyző.

7. — 1825 mh. Dr. Barra hires orvos. — 1874. Kovács Mihály kereszturkőri esperesnek választatott. — 1878. mh. Káli Nagy Elek egyh. főgondnok.

8. — 1816. az E. F. T. meghatározza, hogy a kereszturi gymn. épülete két szobával bővítették.

9. — 1837. sz. Demjén Farkas orvos.

10. — 1847-ben kelt Koncz János alapító levele. — 1868. mh. Coquerel Athanaz jeles francia író.

11. 1597. az unitáriusokat száműzték Olaszországból.

13. — 1839. Iszlai László kolozsvári iskolai gondnoknak beiktattatik.

15. — 1775. a szabédi zsinat megrendeli, hogy a tanulók jul. 1-ig az iskolában maradjanak s sept. 1-re begyűljenek. — 1885. mh. Koronka Antal esperes és jeles egyh. író.

16. — 1773. E. F. T. meghatározza, hogy a népiskolákban kétszer tartassék vizsga.

17. — 1778. Kolozsvárt zsinat tartatott. — 1872 mh. Nagyajtai Kovács István.

18. — 1771. a királyi kormányzék keményen megrendeli a kolozsvári városi tanácsnak, hogy tegyen jelentést, hány unitárius állott át katolikusnak.

20. — 1742. az E. F. T. kimondotta, hogy a papok más vallású nőt nem vehetnek feleségül. — 1854. a ny.-gálfalvi l. egyházközség anyaegyházzá lesz. — 1876. a nők bebocsáttattak a Manchester New Collegeba theológiát és philosophiát tanulni. — 1849. Gedő József könyvtárát a főiskolának hagyta.

21. — 1741. meghatározatott, hogy az E. F. T.-ot a közszónok imával nyissa meg s azzal zárja be. — 1786. mh. Agh István püspök. — 1889. mh. Kiss Mihály esperes, 80 éves korában.

22. — 1566. a göncei zsinat börtönre ítélte Egri Lukácsot, mivel unitárius hitet vallott.

23. — 1846. Király ő felsége elismeri, hogy Székely Sándor püspöknek választatott. — 1876. a tanári nyugdíj-alap szabályai megállítottak. — 1870. az E. K. T. Buzogány Áron indítványára

meghatározza, hogy Budapesten legalább egyszer egy évben istentisztelet tartassék s azzal Ferencz József kolozsvári lelkész megbizatik.

25. — 1844. az E. F. T. a királyi kormányzéknek feljelent két könyvárúst, mivel az unitárius kátét engedély nélkül kiadták.

26. — 1784-ben alapították a vasárnapi iskolák Angliában.

27. — 1556. a lengyel unitarismus kezdete. — 1576. a megyesi zsinat megengedi, hogy Dávid Ferencz püspöknek nevezessék. — 1852. mh. Székely Sándor püspök a vizsgálati útján, M.-Szt.-Királyon.

28. — 1877. tette le a hódolati esküt Ferencz József mint megválasztott unitárius püspök.

29. — 1871 jelent meg Channing művei magyar fordításának első kötete.

31. — 1561. Lengyelországban nevezetes unitárius zsinat tartatott.

Boros György.

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI MOZGALMAK.

— A magyar unitárius nők levele, melyet Fangh kisasszonytól az angol nőknek küldöttek, igen kedves fogadásra talált Londonban. A Christian Life című lap egész terjedelemben közölte s egy pár szívélyes megjegyzéssel kísérte.

— A főt. püspök ur Tóth Károly kaáli mestert áthelyezte S.-Kőröspakra hasonló minőségben

— A mi még mindig hiányzik. Sok minden hiányzik még, de a minék hátrányát érezzük haladásunk útjában, az kétségkívül a közlekedés. az érintkezés hiánya. Kevesen vagyunk s mégis alig tudunk valamit egymásról. Itt is, ott is gondolnak is, tesznek is jót, figyelemre méltót és buzdítót, de hallgatnak róla, pedig a mi jó, azt nincs miért véka alá rejtteni, hiszen már Jézus megmondotta volt, hogy a gyertyát nem azért gyújtják meg, hogy a véka alá rejtsek. Mire való az Unitárius Közlöny, ha neu arra, hogy közreadja mindazt, a mi itt ott történik. Kérünk tudósítást mindenünnen. Az egyik hó 15-től a másik hó 15-ig történeteket küldjék be olvasóink, habár egy levelező lapon.

— A dombói unitárius iskola, költségeinek fedezésére 1894 évi január hó 6-án az új iskolaház nagytermében zártkörű kosaras táncvizigalmat rendez. id. Vajna Lajos, elnök, Gyöngyössy István, Útő Lajos, alelnökök, Nuridsány István, pénztárnok. Beléptijegyek: személyjegy 80 kr., családjegy 1 frt 20 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— „A Miatyánk.“ Az Unitárius Kis Könyvtár ünnepi ajándékot küldött szét. A legújabb számban, az Unitárius Közlöny olvasói előtt is jól ismert kegyes lelkű, amerikai paptól Clarke Freeman Jakabtól közöl egy derék értekezést a Miatyánkról. A szerkesztőt Derzsi Károly budapesti lelkészt elismerés, a füzetet meleg pártolás illeti meg.

A theologiai ismeretek tára 3-ik füzetét kiadta Zoványi Jenő kolozsvári lelkész. A füzet a B. betűt végzi s a C-t megkezdi. Unitárius érdekű cikkei: Brassai Sámuel, Brassóban a reformatio, Carpenter E. József, Channing E. Vilmos. Clarke Fr. Jakab, Consensus ministrorum unitariae receptae religionis stb. Ez is gondosan van szerkesztve, de csak az említett cikkekben is vannak némi hiányok. A Clarkeról szóló cikk utolsó mondata: „Életrajzát az 1888. évi folyam adta ki“ nem értjük, de tudjuk, hogy ez kellett volna hogy legyen: „Élet-

rajzát és arcképét az Unitárius Közlöny 1889. évi folyama adta ki“. A 167. l. a Bryennios czikk utolsó mondata: „Az utóbbit 1883. adta ki B.“ talán sajtó hiba, mert azt így senki ki nem találja. Unitárius helyett mindig „unit“ van használva, de mivel ez az unitusokat jelenti, kérjük teljes nevünket. A vállalat házagptló s lelkészeknek lelkészi körök könyvtárainak nagy szolgálatot tesz.

— **A magyar szabadságharc történetéből,** Gracza György gyönyörű munkájából, melynek első füzetét országszerte a legnagyobb lelkesedéssel fogadták, ma jelent meg a második füzet. Az eleventollu szerző folytatja benne a márczius 15-iki dicső események leírását: hogyan állapították meg a tizenkét pontot, hogyan olvasta fel Petőfi a „Talpra Magyar“-t, hogyan készült a szabadsajtó első terméke stb. Ezt a füzetet is rendkívül érdekes és kivétel nélkül jól sikerült képek díszítik. Mindjárt a füzet elején ott van Jókai fiatalkori arcképe, melyet Vachott Imrée követ; a többi képek: a Landerer és Heckenast-nyomda 1848-ban, a pesti nemzeti színház 1848-ban, Egressi Gábor, a Talpra magyar dallama, ugy a mint azt 1848 márcz. 15-én Kálozdi János megkomponálta, a szabadsajtó első példányának fölmutatása a nép előtt, a nemzeti muzeum előtti népgyűlés, Táncsics Mihály arcképe, egy 1848-diki gyűnykép: „Kard és Czopf“, a „Talpra magyar“ hatása cz. nagy allegorikus kép, a budai helytartósági épület 1848-ban és végre az államfogylok kiszabadítása Van e füzetnek is nagyon érdekes külön melléklete: a közcsendi bizottmány első proklamációja a közönséghez, még pedig ugyanolyan papirosra és ugyanolyan betűkkel nyomtatva, mint az eredeti. A mint látható, a kiadóczég (Wodianer F. és fiai) hiven beváltja az illusztrációkat illető ígérétét; valóban nincs magyar mű, mely e részben versenyezhetne a Szabadságharc Történetével. E füzet is, mint az előző, 30 kr.-ért kapható, melyekre elő is lehet fizetni: 6 füzetre (negyedév) 1 frt 80 krral, 12 füzetre 3 frt 60 krral, 24-re 7 frt 20 krral. Az előfizetési pénzek legezélszerűben posta-utalvánnyal az 1848/49-iki Szabadságharc Története kiadóhivatalához, Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkiadóhivatalához, Budapestén, Andrassy-ut 21. sz. a. küldendők be. Fölösleges bővebben fejtegetni, hogy milyen igazi hazafias munkát végeznek azok, a kik e műnek terjesztésével, a szabadsághősök és vértanuk önfeláldozó tetteit ismertetik. Vizontszolgálatképen hajlandó a kiadóhivatal minden 7 gyűjtött példány után a 8-ikat tiszteletpéldánykép megküldeni. Ha tehát kétszer hét példány gyűjtetik, ugy 2 tiszteletpéldány áll rendelkezésére a gyűjtőnek. Kivánatna a tiszteletpéldány helyett annak bolti árát is megküldi a kiadó czég, mire nézve megjegyzeztetik, hogy a mennyiben a mű 30 füzetre van tervezve, füzetenkint 30 krajczárjával ezen összeg minden 7 példány után 9 fitra rug.

— **Rajzminták az elemi iskola számára.** Weinberger Alajos székes fővárosi ig. tanító „Gyakorlati rajzmirtá“-i ötödik kiadásban jelentek meg. Ezekben a népiskolai rajzoktatás — szigoruan a miniszteri tantervhez is alkalmazkodva — oly módszerrel és a fokozottság elve szerint ugy van bemutatva, hogy ezt sikerrel használhatja az a tanító is, kinek tanítványai pontnálózatos füzetekbe rajzolnak, de az is, ki tiszta lapra rajzoltat. A teljes mintagyűjtemény 8 füzetből áll s az ára 1 frt 20 kr. Egyes füzetek (tiz lap) külön is kaphatók s ezeknek az ára 15 kr. Megrendeléseket elfogad: Weinberger Alajos székes főv. igazgató Budapestén, X. család-utca 16 sz.

— **Halálozások.** Özv. Kénosi Sándor Gergelyné szül. nagybarcsai Barcsay Mária nov. 27-én élete 73-ik évében meghalt. K. Sándor Lajos, K. Sándor József, Barcsay Béláné, K. Sándor Erzsi és Ilona mint gyermekei s nagy terjedelmű család gyászolja. Nyugodjék békében! — Özv. Nagy Zsigmondné, Székely Zsófi asszonyt ismét lesújtó, mély bánat érte. Meghalt leánya Ilona a zeneakadémia jeles növendéke élete 26-ik évében. A jó barátok és ismerősök őszinte részvétellel osztoznak az édes anya bánatában.

EGYLETI ÉLET ÉS MUNKÁSSÁG.

Az Unitárius Közlöny perselye. Bizonyos cél elérésének sok módja és sok eszköze is van. A Dávid Ferencz Egylet már alapszabályaiban sok szép czélt tűzött maga elibe: a valláserkölcsei élet ébresztését, népkönyvtárak, olvasóköri alakítását, a templomba járás s általában a vallásos buzgóság fejlesztését. Eszközei voltak a nyilvános felolvasások, füzetek, lapok kiadása és terjesztése, de ezek az eszközök hiányosoknak bizonyultak, mert nem volt hozzá kellő pénz. Közlebről is érezte a Választmány, hogy nem tud segíteni mind ott, ahol arra szükség volna. Töprengései közben érdemes tiszteletbeli elnökünknek főt. Ferencz József urnak jött az a gondolatja, hogy az Unitárius Közlöny tegyen ki egy perselyt, hogy abba kiki tehesse be filléreit, ha azt úgy óhajtja. A főt. püspök ur ki vett két koronát s azt bele pengette a perselybe. A Választmány tagjai azonnal követték a lelkesítő példát s hasonló módon hozzá járultak. A persely ki van téve, minden fillér gyarapítja s minden fillér segíthet egy-egy elhagyott szegényen, a kinek nincsen eledele, mivel lelkét táplálja. A persely a pénztárnoknál áll, de a Választmány tagjaihoz is letehető bármily csekély összeg, mert helyére juttatják.

Az Unitárius Közlöny perselyébe tettek:

Főt. Ferencz József tiszt. elnök ur 2 koronát.

Méltsgos Hajós János alelnök ur 2 koronát.

Tkts. Gyulay László vál. tag ur 2 koronát

A fennebbi kimutatás volt első közleményünk s hogy az eszme jó és helyes, bizonyítja az a tény, hogy már is meg volt hatása. Ugyanis mélt. Petrichovich Horváth Kálmán egy. főgondnok ur a főt. püspök urhoz 50 frtot 100 koronát tett le. Köszönjük a szép adományt s köszönjük a jó példát. Most már nincsen kétségünk az iránt, hogy perselyünkben minden hónapban fogunk találni egy néhány koronát, mert ha a vezérek megindulnak, vajjon a sereg állva maradhat-e?

Felolvasásaink megkezdődtek december 17-én és pedig ritka szép sikerrel. A főiskola diszterme telve volt férfi- és nőközönséggel. Egyleti elnök dr. Brassai Sámuel „jó kedvvel“ nyitotta meg s azért egy anekdotát mondott el két bizonyos emberről, a kiknek követ kellett hordani s egyikök a nagyobbakkal kozdette s a végén játszóan bánt el vele, a másik az aprókkal kezdette s a mig a nagyobbra került a sor, elfáradt s bele unt. A Dávid Ferencz-Egylet a „nehézségekkel“ kezdette, azokat legyőzte, s most már jobban, könnyebben megy a mit bizonyít, hogy már az első felolvasásra is ily szép számmal gyültek össze. Üdvözölvén a gyülekezetet, Péterfi Dénes kolozsvári lélkézt felhivta, hogy tartsa meg felolvasását. Péterfi D. Kovácsi Antal tanárról s főleg tanári és irói irányeszméről tartott egy gondos és melegséggel teljes felolvasást. Látszott, hogy a tanítvány emlékezik meg egykori tanáról, oly közetlenül s oly rokonszenvesen szólott róla. A Ker. Magvető közelebbi számában meg fog jelenni. Dr. Eisler Mátvás a zsidó vallás eékölcsei elveit mutatta be sok tanulmánynyal. Főképpen az erkölcsi elveket mutatta be, melyekkel igyekezett meggyőzni hallgatóit arról, hogy a zsidó erkölcsben ugyan azok a szép elvek foglaltatnak, mint másokban: t. i. szeresd még ellenfeledet is, segits a szűkölködőkön, a betegen. Csak azt óhajtuk, hogy a következők is ilyen jól sikerüljenek!

Gyülések után cizmen mult számunkban megkezdett czikket, részint mert már idejét multa, részint mert helyünk sem engedi, nem folytathatjuk, miért az írotól s az olvasóktól is elnézést kérünk. A gyülés lefolyása ismertette van a Ker. Magvető decz. számában.

P. Horváth Kálmán főgondnok ur az Unitárius Közlöny perselye számára küldött 50 frttal egyidejüleg a Sepsz-Szt-Györgyön építendő templomra is 100 frtot, a kolozsvári Ekklesziának szegényei számára fára kiosztás végett 40 frtot, a rongys egylet számára 10 frtot küldött. A Jókai műveire is 30 frtot adott.

Tehát együtt 230 frtot adományozott most egyszerre. A nemes szív s az áldó kéz ily bőv adományai előtt hódolattal hajlunk meg

Felolvasásaink. Kolozsvárt január 20-án lesz a következő felolvasás. Felolvasók: Bartha Miklós: a párbajról. Boros György: Jókai Mór: Egy az Isten. Tarcsafalvi Albert költemény.

Fiatalság Barátja megjelent karácsonra, de gondoskodtunk arról, hogy a kikhez akkor el nem jutott, juthasson el később. Tartalma beszél érette: Mária és Jézus egy hollandi híres festő képével. Vig karácsonot Longfellow. Karácsonfa. (Költ.) Tarcsafalvi Albert. Beszélgetés a karácsonról. György apa. Hunyadi Mátyás és a hiuz (költ) Végh Mátyás. Két árva. Ferencz bácsi. Unitáriusokat érdeklő törvények. Biró Lajos. Imádkozz kis fiam. (költ.) Péterfi Tamás. Imádságok. Dézsi Mihály. Biz' az baj! Amicus. Mulatságos apróságok. Talányok, melyekért 10 drb értékes jutalom fog kisorsoltatni a megfejtők között. Pályáznunk lehet január 31-ig. Ezen fűzet ára 10 kr. A szegények között 100 drb ingyen példányt osztunk ki. Az előfizetők 2 frtért 22 s ennek arányában kapnak, amint többet adnak el.

A t. lelkes urakat előre figyelmeztetjük, hogy a konfirmációra készült Fiat. Barátjából még van készletünk. Egy szám ára 10 kr s 2 frtért 22 példányt adunk.

A fiókegyletek köréből. Az udvarhelykörü D. F. fiókegylet f. hó 13-án Hom.-Szentpálon látogatott rendkívüli gyűlést tartott. Egyed Ferencz elnök megnyitó beszédében igen szépen emlékezett meg Jókai érdemeiről s ajánlotta, hogy fiókegyletünk is, ez alkalomból, érzelmeinek s a nagy író iránti hódolatának adjon kifejezést. A munkabizottság indítványát Pál Ferencz terjesztette elő, mely így szól: A D. F. fiókegylet vegyen részt a nemzet ünnepélyén; Jókai most kiadandó összes műveinek nemzeti kiadását 200 frttal rendelje meg az egyházkör a D. F. könyvtára számára. Az indokolás szerint különösen három okból kívánatos, hogy Jókai művei az említett könyvtár számára megvéteessenek. Ezek: 1-ör. hogy az egyházkör a körü D. F. fiókegylet által részt vegyen a nagy író ünnepeltetésében, egyesítve érzelmeit és hódolatát a nemzet érzelmeivel és hódolatával; 2-ör. Jókai az igazi szabadelvűségnek és lelkiismereti szabadságnak egész életében szószólója, munkása volt; egész életét a nemzet irodalmának fejlesztésére és művelésére szentelte, miből következik: hogy a kik a D. F. neve alatt egyesültek, azoknak a Jókai ünnepeltetéséből távol maradni nem lehet; és hogy a D. F. nevére keresztelt könyvtárból a teljes Jókainak hiányozni nem szabad; 3-ör. mert ez által nagy lépéssel halad azon cél felé, mely a könyvtár alapítói előtt lebegett már harmadfél tized előtt; melynek valóítására törekedett a fiókegylet is alakulása óta; és a mely a társadalom figyelmét — különösen napjainkban — a vidéki könyvtárakra irányította. Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatott.

E határozat nagyfontosságu különösen ezen a vidéken. Közel nyilvános könyvtár nincsen. Az értelmiség nagyban érzi hiányát. Szegény arra, hogy gazdag magán-könyvgyűjteményeket szerezzen egybe. Ép ezért könyvtárra van szüksége, hová fordulhasson, ha lelkében szomjuhozza az igazságot, ha az élet gondjai között olykor-olykor szórakozni, üdülni akar; ha a törődések terhe alatt az elfásulástól kedélyét megóvni, és — a tudomány és irodalom forrásaitól elszigetelve — értelmét fejleszteni óhajtja.

Egyletünk óhajtsa és célja, hogy időnként, szerény tehetségéhez képest e könyvtárt fejlessze, bővítse; hogy az idővel egy gazdag vidéki könyvtárrá nőjjön.

Jókai műveinek megszerzésével e nemes célhoz közelebb jutunk, könyvtárunknak jelentőséget adunk, s reményünk van a vidék értelmiségének bizalmához. mellyel könyvtárunkhoz fognak fordulni, és alkalomadtán továbbfejlesztése érdekében készek lesznek adakozásra is.

Darkó Sándor köri esperes indítványára meghatározatott, hogy jan. 6-án fiókegyeletünk gyűlést tartson alkalmi programmal. Közreműködésre felkérte a hom. vidéki dalkör.

Ez uton óhajt kifejezést adni Jókai iránt táplált érzelmeinek s nagyra. becsülésének.

Vajha megértene vidékünk népe, különösen értelmisége s lángra gyúlna lelkében az akarat velünk, illetve fiókegyeletünkkel együtt munkálni a D. F. könyvtár fejlesztése ügyében. I. cz.

A kereszturni egyletből. Csak alkalmas táplálék kell a népnek, s mindjárt meggyőződünk, hogy nem vallástalan. Ezt igazolta a nov. 30-án Siménfalván rendezett felolvasó gyűlés. Mig addig erővel fogtuk — Kereszturon — a hallgatóságot, Siménfalván a templomba sem fért be, a gyűlésterembe még fele sem. Mi ennek oka? Az, hogy vidékre kell kimenni rendre, s ott oly alakban kell a szellemi eledelt kitalálni, a milyenhez az újdonság íze is járul. Újdonság volt nálunk, hogy istentisztelet előzte meg a gyűlést, Gábor Albert volt a szónok, s közreműködött a köri dalkör is. Ezután volt a gyűlés, melyen Raffaj Károly elnök ur hathatós megnyitóval, Németh István felolvasással, Ürmösi Sándor szavallattal és Szász Ferencz — Demeter Dénes által ez alkalomra irt költemények előadásával működtek közre. Bizonyos, hogy a próba sikerült Ha más vidéken kövételre talál: az egylet is. „Dalkör“ is célt ér feladatával. — Csak előre bátran, mert bátraké a siker. th.

Új tagok. Hogy mily nagy élénkség indult meg a fiókegyeletekben, bizonyítja az is, hogy a tagok szépen gyarapodnak. A kereszturni fiók-egyletből egyszerre hét új tag jelentetett be: László Péter földbirtokos, Szász Ferencz tanító A-Siménfalva, dr. Demeter Lőrincz megyei aljegyző Sz.-Udvarhely, dr. Jankovich Pálné Székely-Keresztur, Bakó Lázár tanító Új-Székely, Gróf Lajos tanító Medesér, Ürmösi Sándor Fiafalva. Legyen jelszavunk: mindenki szerezen maga mellé legalább két tagot, mert akkor erősebb lesz az egylet s többet áldozhat a szegényekért és a gyermekekért is!

A háromszékköri Dávid Ferencz Egylet pénztárába tagsági díjakat befizették: 1892—93-ra Székely Zsigmond lelkész. 1893-ra: özv. Boncza Györgyné 1 frt, Köröspataki ekkésia 1 frt, özv. Baló Lajosné 1 frt, özv. Téglás Mihályné 1 frt, ifj. Bedő Andrásné 1 frt, Bedő Sándor ny. tanító 1 frt, Imre Györgyné 1 frt, Bartha Beniámné 1 frt, Költő Ferencz 1 frt, Költő Benedek 1 frt, Ráduly János 1 frt, Kádár Sándor 1 frt, 1891—92 - 93-ra Szinte László körjegyző 3 frt, 1892 - 93-ra Kis Mózes 2 frt, 1894-re: Kiss Sándor lelkész 1 frt, Kádár Lajos tanító 1 frt, Simó János lelkész 1 frt. Együttal felkérem a hátralékos tagtársakat, eszközöljék ki számomra azt az újévi örömet, hogy mondhaszam el „a háromszéki fiókkörben nincs hátralék.“ Most mindenki tudja, hogy mennyivel tartozik, mert a lelkész uraknak a hátralékosok névsorát megküldöttem s ezuton figyelmeztetve vannak hátralékaik mennyiségére. Kérem fizessék be.

Köröspatak, 1893 decz. 10.

Simó János,
f. egyleti pénztáros.

A Dávid Ferencz Egylet pénztárába ez év nov. 25-től—decz. 21-ig a következő befizetések történtek:

1 frt rendes tagsági díjat fizettek: Heltmann Lajos, Torda (92-re). Kolozsvárról 93-ra: Augstein Cyula, Szilágyi József, Benczédi Gergely, Boros Györgyué, Farkas Vilmos, Fekete Mihály, Dengyel János. Darkó Domokos, Éjszaki Károly, Gáman Dezső, Kanyaró Ferencz, Kupeczné Vári Hermin, Lakatos Ferencz, Lengyel Dánielné, Lászlóczky Dániel, Mikó Imréné, Magyar Mihály, Péterfi Dénes, Váradai Károlyné, Virányi István, Ürmösi Tivadar (92—93-ra).

1 frt 20 kr előfizetési díjat fizettek: Firtos Ferencz. Szászváros (93-ra), Balogh József, Olgay János, Timár Ödön, Kolozsvár (93-ra), Sárdi Imre, Kövend (93-ra). Egyes számokért 84 kr.

A háromszékköri főkegylet fizetett 11 frt 30 krt.

A z e g y l e t p e r s e l y é b e a d a k o z t a k : f ő t . F e r e n c z J ó z s e f , H a j ó s J á n o s , G y u l a y L á s z l ó , K o l o z s v á r t , 1 — 1 f r t .

További fizetések beküldését czimemre (Viz-utca 5. sz.) kérem.

Kolozsvárt, 1893 decz. 21-én.

G á l f i L ő r i n c z ,
pénztáros.

Szerkesztői izenetek. s—1. Ön azt mondja, hogy van tudomása arról, hogy van olyan unitárius egyháztanácsos, a ki a Dávid Ferencz Egyletnek nem tagja. Ilyen egyháztanácsost mi is ismerünk, de emiatt még nem esünk kétségbe, mert hisszük, hogy rövid időn csatlakozni fognak, mert ma már senki sem vonhatja kétségbe, hogy a D. F. E. missiót teljesít, a melyhez mindenkinek hozzá kell járulni. — D. D. Damazér. A felolvasott költemények beküldettek, sikerültek. Most az egyik jó s azután a többi. — P. J. El van intézve. — S. Gy. Tszgy. Köszönet érte. A bizonyítványt átadtam. — Cs. S. Á. Elküldöttem. A kis czikk jó, jóni fog. — Ü. S. Ff. Milyen örvendetes dolog. Más helyről már kaptunk volt s már ki is volt szedve, emiatt nem adhattuk. Csak előre. — K. S. K-d. A szándék jó. Múltányoljuk. Az előadáson is látszik a gyakorlottság, de hiányzik belőle a valószínűség, nem vonható le a morál. A gyermek nem tudja, hogy hasonló esetben mit kellett volna, v. mit kellene tennie? Talán azt, hogy az elromlott tárgyakat megbecsülje? Ez helyén való volna, de az ételvarázsolás csak a tündérmesékbe való, a melyeket főleg a multság kedvéért adunk a gyermekek elébe. Így nem használható. — F. F. Rsz. Még csak annyi érdeme sincsen, hogy a rimés sorok tagjai találjanak. A tartalom s a többi is mind hiányzik. — I cz. Máskorra is kérünk. — S. J. Skp. A névsort kérjük már most. A derék munkáért elismerés. — Ü. S. Igen. S. J. A V-nyi cikkét közlő lapokat kérem nevezze meg. — T ö b b levélről és küldeményről a jövőben.

Felvilágosítással, a mennyiben tehetjük, bármely kérdésben szolgálunk t. olvasóinknak ezen a helyen, ha kérdésükkel hozzánk fordulnak.

Téli ujság. Az Unitárius Közlöny olvasóit, különösen a t. lelkes urakat értesítjük, hogy az *Unitárius Közlöny* a mult két számon kezdve a *téli hat hónapra is megrendelhető*, és pedig a következő előnyös feltételekkel: *egy példány 60 krért, 10 példány 5 frtéért 20 példány 9 frtéért, 50 példány 20 frtéért 100 példány 30 frtéért.*

Jó gyermek könyve, olvasni tudó iskolás gyermekeknek alkalmas újévi ajándék. Ára köve 20 kr. Postán küldve 23 kr. Megrendelhető a szerzőnél Boros Györgynél.

Az „Unitárius Közlöny“ I—VI. kötetéből teljes példányokkal rendelünk. Egy-egy kötet 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

TARTALOM: Nyilt szó. Dr. Brassai Sámuel, Boros György. 1. lap. — Külföld magyarjai — Jókainak. (Költemény.) Józán Miklós. 2. lap. — Mi lesz gyermekeink vallása? Boros György. 3. 1. — Az engedelmességre szoktatás 3 szabálya Brassai Sámuel. 5. 1. — Kristus és a veréb (Krisztus-monda). Végh Mátyás. 5. 1. — Minden napra egy gondolat. Brassai Sámuel. 7. 1. — Fel magasra. (Költemény). Demeter Dénes. 8: 1. — Unitárius egyháztörténelmi naptár. Boros György. 9. 1. — Egyházi és iskolai mozgalmak 11. 1. — Egyleti élet és munkásság. 13. 1. —

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt. (Belközéputca 10.)

